

MB
105.080

Költői episztola
(tisztelve Arany Jánost)
Szabolcrai Mihályhoz,
magamhoz és hívőkhöz
zárójelekkel és utóirattal.

Konczek József

Salgótarján, 1986.

MB105.080

1986

Bevezető

A költői episztola műfaja régtől ismert az irodalomban. A megnevezett személyhez szóló - gyakran tanító célzatu - verses levél típusa a felvilágosodás korában igen kedvelt volt a magyar irodalomban is. A huszadik században - mint szinte minden klasszikus poétikai forma - az episztola is felbomló, eltűnő műfajjá szegényedett. Ujrafeltámasztására tesz most kísérletet Konczek József? Igen is meg nem is. A terjedelmes cím ugyan részben a barokkos hagyományra utal, de inkább csak formailag. Tartalmilag éppen a műfaj modernizálását jelenti be: nemcsak a megnevezett személyhez, hanem önmagához, s még másokhoz is /a "hivőkhöz"/ íródik a vers, amelynek tehát nemcsak a költő és barátja, hanem potenciálisan mindannyian a címzettjei vagyunk.

Ugyanílyen szembeötlő sajátosság az episztola műfajának és az ugynevezett hosszú versnek az egymásra rétegzése. A hosszú vers műfaja az 1950-es évek derekán alakult ki Juhász Ferenc és Nagy László költészetében. Sok forrása és előzménye van a Kalevalától József Attiláig és Weöres Sándorig. Leglényegesebb sajátossága: a látomásos-szimbolikus képalkotás és vers-

szerkesztés közvetítésével kívánja a világ összetettségét és bonyolultságát kifejezni és elrendezni. Olyan versek tehát ezek, amelyek a költői világkép minél teljesebb metszetét tárják elénk. Ilyen világkép-vers Konczek József Episztolája is.

Konczek József - aki 1942-ben született Magyarnándorban - a hatvanas években kezdte költői pályáját. A budapesti bölcsészkaron szerveződő Kilencek költőcsoportjának tagjaként az Elérhetetlen föld című antológiában mutatkozott be /1969/. Pályakezdésekor rá is nagy hatással volt Juhász Ferencék poétikai-szemléleti költői forradalma.

Egy költői pálya alakulása tele van kiszámíthatatlan fordulatokkal. Irt ugyan már Konczek József nagyterjedelmű verset, de inkább Majakovszkij modorában. Hosszu verset igazából most irt először. Ez a mű mégsem kísérlet. Nagyszabásu vállalkozás, amely nemcsak szándéka, hanem eredménye felől nézve is az eddigi költői pálya összegző teljesítménye. Szinte említeni se kellene, hogy nem a harminc évvel ezelőtti hosszú verset másolja, hanem annak egyik lehetséges mai változatát formálja meg. A látomások felől a tárgyiasság felé tart /mint szinte az egész magyar líra/, s ehhez

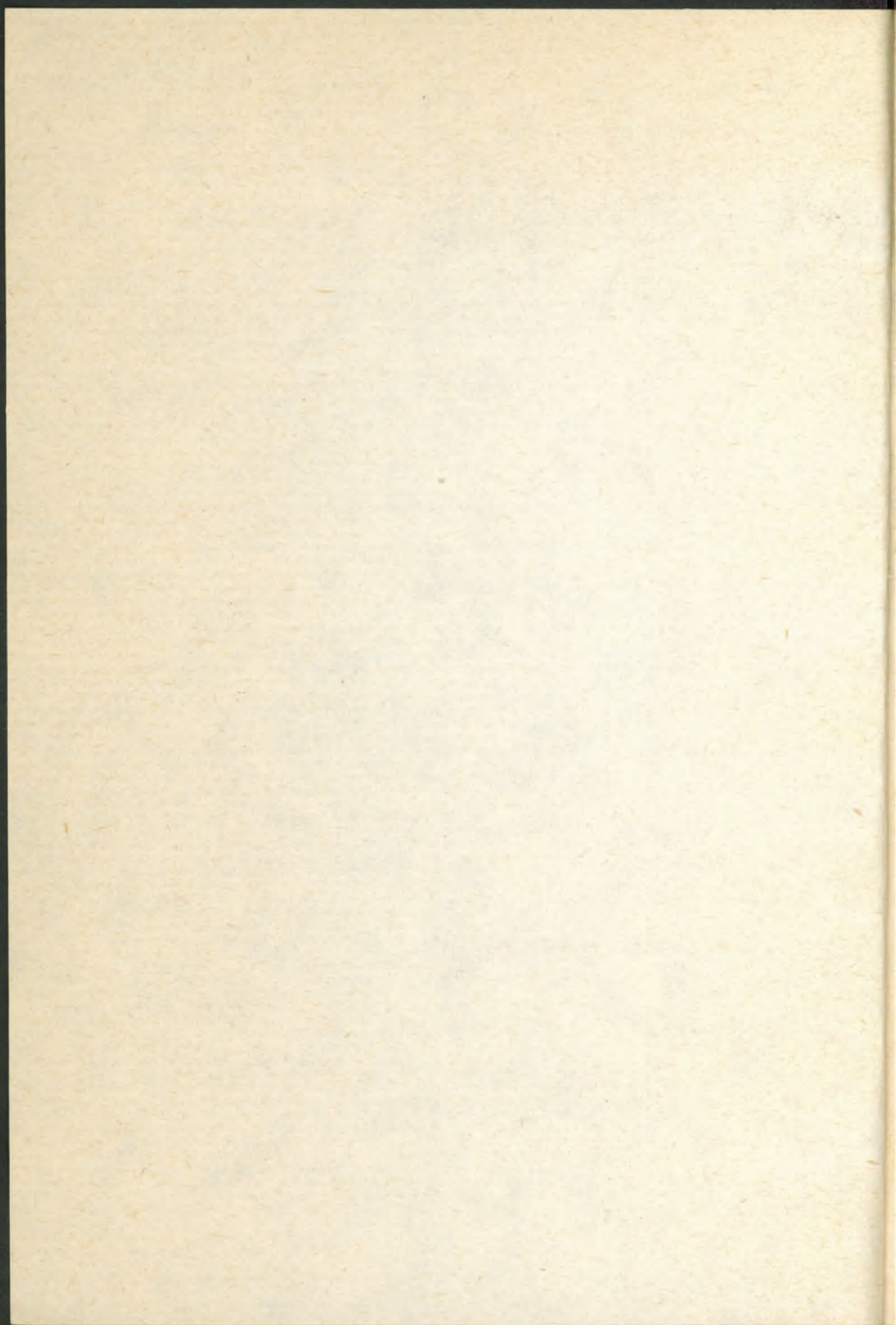
is jó eszköz az episztola formája.

A vers alapeleme eleve egy "tárgy", egy bicska, pontosabban egy bicska-ajándékozás a barátok között. Ez a tény indítja el az emlékek és a köztük feszülő gondolatok sorát. Az emlékek egyik s terjedelmileg legdöntőbb rétege a személyes, családi legendáriumot idézi, a másik a magyarság kulturkincsét: Arany Jánost, a templomban éneklő öregek dalait.

A költői világ alapelemei: a barátság, a szerelem, a család, a magyarsághoz, az emberiséghez tartozás. Bármelyikhez is nyúl a költő, bárholonnan indít, mindig az egész mozog vele, s így az összefüggések és az asszociációk gazdagon bomolhatnak ki. A tények, az emlékmorzsák az életet mutatják fel és az életet dicsérik, de e mögött mindig ott van - hol kimondva, hol kimondatlanul egy elvontabb sik is: a létezése. A két sikot a kést használó, a kést ajándékozó ember alakja köti össze.

A mai versolvasók jó része "fél" az új versektől, fél a terjedelmes művektől. Konczek József versétől ne féljenek. Olvassák figyelmesen, s bizonyára megbarátkoznak vele.

Vagy János

Költői episztola (tiszteelve Arany Jánost)
Szalontai Mihályhoz,
magamhoz és hívőkhöz
zárójelekkel és utóíráttal

I.

Látod-e? Valami éppen kések között születik.

/Igy fordítva vissza azt, hogy majd "kések között ha-
lok meg én",

ahogyan a druszád mondta, Váci Mihály, áldja meg az

Isten.../

Ugy tűnik, valami éppen kések között születik.

/S megnevezhetetlen még, mert nincsen itt az ideje,

hogy nevet is adjak neki: emberi szokás szerint

újszülöttnak is, csupán, ha burkából kibukkant.

Siettetheti ezt néha kés is, császármetszés...

hittem gyerekkoromban, hogy császárokat metszenek,

satöbbi, satöbbi...

Lehet, hogy a kések közt valami vonzalom?

Olyan, amilyen Arany és Petőfi közt, lám episztolák-

ban

jóízű, beszédes kedvű, tisztességes pördülésű vers-

ben -

Bár te Szalontai vagy, és nagybetűkkel kellene

leírni ezt akkor is, ha nem neved jegyezné,
hanem csak a nem szalonba szülő, csonka tornyu
Szalontát /az, csonka tornyok, az, az, csonka tor-
nyok/ -

Szalontai Arany János - ha festő lett volna,
bizonyára csinált volna magának ilyen nevet,
igaz, hogy Tornyai János nagy volt két nevével is,
te meg, tán valami nemesi vagy mifene előnév
birtokában - kiütve az utána következőt? -
vagy Szalontai?

Nem hiszem, de meglehet, hogy valamelyik dédapád
egy levegőt szítt Arany Jánossal,
s lett a neve szalontai, a'ki Szalontáról
jött, hogy nevét tovább adva légy, és néha együtt bo-
rozhassunk,
nem vitás, barátom, megszületté.

Az a jó, ha van valaki.

/Nem valami célra, amint szoktuk mondani,
például, hogy "jó, hogy van valaki, akihez lehet be-
szélni",

nem, csak egyszerűen, jó az, ha van valaki./
Vagyok én is. És ez, kétség kívül, egész jó dolog.

...Emlékszem a nagyapámra. Pipázott, a lépcsőn
ült, és várta, hogy hazaérkezzünk,
mert nálunk, bizony, egész nap nem volt szokás otthon
lenni,

s amikor a hosszú ut, a vonatozás, buszozás után
betoppant a közös udvar délutáni csendjébe, a szom-
széd

mondta neki, hol az ajtónk, és a vacsoránál
bevagdosta bicskával az egész szelet kenyeret,
könnyebb volt úgy tördelni az asztalon a szalonnás
paprikáskrumplihoz...

aztán már csak apámtól kérdeztem, hogy a mi nevünk
ugye, magyar név azért, és mondta nem, ez szláv
név,

de mi azért magyarok vagyunk.

Aztán, hogy apám is meghalt, zsebkendőbe kötve
kiadták a kórházból a tárgyakat, amiket a zsebében
tartott, illetve később a kórházi szekrénykén,
s volt köztük egy egész vékonyká elkopott bicska,
ez hozzám került.

Hosszu éveken át nem volt bicskám.

Terveztem, hogy berendezek apámnak egy kegyhelyet,

egy sarkot, vagy fali dísz és sok csontnyelű bicskát
s fanyelű börcsök bicskát vásárolok, és középre az el-

kopott

élű bicskát fogom tenni, hadd jusson eszembe,
jó az, ha van valaki.

Hiszen így még megvan,

bennem van, mert nem felejttem el.

Mennyi minden van, ami két kézzel meg nem fogható,
ésszel is felfoghatatlan, lélekkel tán fogható.

Van. Akár az isten? Nem is látható.

/Dehogyan "akár az isten", materialista

isten az, ha van ilyen, van, biztos, hiszen kitaláltam./

Jó az, ha van valaki.

Emlékszel, én azt mondtam, hogy az a "fűrészbicska",

amely jó lesz majd neked a horgászás után,

szóval, hogy a horgászbicska hegyével, akár egy cine-

ge

csőrével, az ajándékozó kézfejét meg kell szurni, így

tudom a hagyományt,

így a barátságot nem vágja majd ketté,

azt sem, ki a kések közt így születőben van még,

te meg azt mondtad, hogy nem így kell csinálni,
meg kell vásárolni egy forintért,
s rá egy hétre hoztál egy sokkal szebb bicskát,
amelyik a volt bicskámnál rendesebb darab,
és én is megvettem hasonlóképp, egy lapos forintért.

Mondd meg, Misi, eszedbe jutott-e,
milyen jó vásárt csináltam, hisz azt a forintot
adnám vissza, amelyiket tőled kaptam /persze nem fi-
gyeltem/,
s itt állok egy remek, kétpengéjű, karcsu
csontnyelű /és gyanitom, hogy börcsök/ bicska birto-
kában.

Váci, aki mindenütt otthon volt, és Benjámín
László, aki megírta, hogy tüzzel-késsel férfi csak a
férfi,

lásd meg, most egy történetben itt vannak megint,
s Nagy Lászlónak is micsoda bicskegyűjteménye volt!
igaz, hogy munkaeszközként, nem pedig a falra
felrakott dísz gyanánt, hanem nyesni, vágni, furni,
faragni, finom vésetet vinni fel a fára...
Jó az, ha van bicska.

Zsebemben üres öklömmel milyen bátor voltam,
nem ugattak meg a városszélen a kutyák,
de bizony csak kurva rózsa volt az, aki rám is
rámfogta, hogy bicska van a zsebemben, és őt fogom
lemetszeni a tövéről, mert a bicskás fajta
közé tartozom én bizony, s nem jutott eszébe,
hogy ha volna is bicskám, én őt védeném azzal,
de bizony csak kurva rózsa volt.
S nem volt nekem bicskám.

Bátyámét? Azt irigyeltem. El is vettem néha,
nem is bicska, csontnyelű vadászkés volt, a bőrt
le lehetett vele nyuzni elejtett szarvasról,
de amikor egyszer napokon át magamnál tartottam,
s vadászkéssel mentem ki a bodzabokrok közé játszani,
rájöttem, hogy valóban, a bicska munkát kíván,
s az, akinek van bicskája, használni akarja,
vaddisznót vár, tigrist, óriáskigyót,
hogy majd ... no hisz éppen, én meg egy óriáskigyó,
szépen néztünk volna ki a nagyanyám kiskertje végiben.

II.

Sum in Hungaria natus, aut: natio Hungarica,
amiként Krakkó, Prága vagy Bécs egyetemén

megjelölték nemzetségüket a tizenötödik,
tizenhetedik században tanuló diákok.

Mindig magyarul beszéltünk, s még a nagyapám nagyapja
is.

Ámbár lengyel név, nem tudni, mióta kíséri
családomat, emlékszem, még nagyanyámnál láttam egy
szótt törülközőt, Holota dédanyám
neve volt benne vörös keresztfonállal öltve,
más nemeslevéllel - "Nobilis Hungarus" -
sajnos, avagy nem sajnós, én nem szolgálhatok.

Azt sem tudom, volt-e ősöm, ki a Dózsa-háború,
vagy a Rákóczi vezette szabadságharc éveit
karddal, lovon, vagy ló nélkül, pisztollyal vagy egye-
nes kaszával
vivta volna, s ha úgy lett volna is, nem tudom:
az lenne-e gyökerem, hogy mesélhetnék róla?

Magyarországon születtem, a második dulas
éveiben, s amikor a füstölgő rétek közt,
s felmorzsolts ágyuk, tankok, gránátok, gázmaszk
hordalékában tavasz lett, a harmadik évem

éltem már, a forró nyár fölött korom- és dögszag
 érződött még, margaréta viritott a réten,
 apám meg vasuti hajtány nyergében le és föl Váctól
 Gyarmatig
 járt esténként, amikor az erdőkből még puska dörrent
 néha,
 s hordta-vitte a sarlós plakátokat.

Akkoriban nagynénéim már férjhez menendő
 lányok voltak, s azt hiszem, hogy ősz volt már, a ku-
 koricaszárak
 ázott szaga csap orromba, amint felidézem,
 Csinye Jani kinn járkált a ház körül, a nagyobbik né-
 német
 keritette, vagy mi a szösz, és akkor mesélték,
 honnan van a neve, Csinye, mert ez olyan csufnév,
 vagy mi volt. Az ugy történt, hogy csecsemő korában
 mindig a kés után nyulkált, nagyanyja meg nevetve
 kapkodta előle el mindig: ne vágja meg magát,
 és mindegyre mondogatta: "Csunya-baba, nincs kés!",
 ebből meg később csinye lett, s rajta is ragadt,
 úgy is hívták, Csinye Jani, még legénykorában is...
 Nem tudom, miért mesélem, csak úgy eszembe jutott...

rönkbe bicska, áll keményen, nyéllel föl, a fogásra

alkalmas

helyzetben, ha kell, ne nézzem, tudjak nyulni érte,
mert azért a tekintetem közben mindig elkalandozik,
kökény habzik, árad le a lejtős oldalon,

s madarak keringnek fönn, akárha olaját

fogna mind a csőrében, a béke olyan szellős,
hatalmas, sugárzó nagy, hogy nem fér el a völgyben,
kidagad belőle, mint a jószagu kovász,

de azért, miközben itt a sárt dagasztom zöld gumi-

csizmában,

nagy kölöncök gömbölyitik talpamat, hogy szinte föl

kell bukni,

néha-néha, pillanatra, mintha a halottak

fognák meg a lábamat - mint annak a legénynek,

aki bőszáru nadrágja rojtját keresztfával

a sirhantra tűzte, mikor fogadásból éjféلكor

elhozta, s vissza is vitte letűzni, a nadrág

lenn, a bokánál megfogta - úgy kapott szívészélhűdést.

Nekünk olyan udvarunk volt, /ahová a nagyapám

jött, s leült a lépcsőn/, az az udvar

disznóporcfű terjengő nagy zöld csipkéivel

teritette be a földet, körben, az ajtók előtt
ki-ki szakított magának kerített kis kertet, körül-

fonta

villanykábellel vagy téglát rakott élre, így szorult
halottas virág: krizantém, tavasszal meg ibolya

/gyökérrel erdőből mentett virág/ az ajtók elé,

s egyszer, amikor gyümölcsfát, azt hiszem, egy kicsi

mandulát

akart ültetni a szomszéd, s ásójával pár ásónyomot
haladt le a földbe, láttam, megcsikordult ott az ásó,
mert az udvar földje alatt véges-végig csak beton
huzódott a szemközt falak közrefogta talajon,
s mind, kik az udvarban éltek, összejöttek, csodál-

koztak,

sosem tudták, hogy a porcfüt, paréjt éltető talaj
ilyen semmi, ilyen vékony, hogy a fának kalapács
kell a betont törni-vágni, máskülönben nem lehet
mély gyökérgödröt csinálni, képzeld el, hogy akkor én
nem tanultam meg a leckét /az átható szerkesztésből
adott is szekundát másnap Oltárczy tanár ur/,
hanem mindegyre az udvar megcsalató ujdonságát
gondoltam át, hogy az óra lassan éjfél mutatott,
s akkor is még vágta kinn a betont Száki szomszéd.

... Gondoltam, a halottaknak csinál földi ablakot,
hogy a hajukat, érzékeny idegeiket fölnyujtsák,
létezve a kicsi fában, élvezkedve a virágban,
boldogulva gyümölcsökben, szolgálva a létezők
emberzsivajos világát, illegális mozgalmárok,
növényekbe rejtett eszmék, nem hus-szájszagu, vér-

szagló

öldökök, hanem a büszkén, s méltósággal megnyílt ágak
mélyre izguló csodái, fák a betonudvaron,
multat, jövőt összekötve, ez a példa tetszett nékem,
nem tagadva, hogy a rejtett betokozás, betonszintű
köztesség, mit fel kell törni, ellenem való.
Halálomban akadályoz, ott van, ahol nem kerestem,
vagy ha van, a sekély földet félre szórva, lekaparva
föl kell a betont takarni: micsoda vastag jégtáblák
alá fagyva nem tudnak szólni hozzám halottaim.
S én együtt akarok élni, velük lenni, így remélni
életet magamnak, másnak: keresztjüket vissza hordva,
mit mások téptek le róluk - feloldozom a hiányt.

III.

Itt vannak a szent öregek, kézfejükét megcsipkedni

cinkecsőre-kisbicskával /"csip-csip csóka, vakvarjucs-
ka"/,

istenemre többet ér, mint nyelvemre lappadt ostyával
ténferegni délelőtt, a karzaton a lányok kontyát
leskelni is jobb volt, mint a rángó fejű kornyikások,
/- hitüket, hogy meg ne bántsam, nem a dal, a temp-

lom-ének

nem tetszett, hanem csak ez, hogy messze túl is vi-

sították

az orgona barna hangját -/ szóval az a vénlány-kó-

rus...

egye fene, belefért a délelőtti ájtatosság

hótiszta vasárnapjába. Mint valami kozmosz-utra

ugy szállt föl a hívők népe, keringve a kupolában,
startolva a futball-pályán, két oldalt, mint jelző-

fények

jegenyefák hófehéren folytak egybe, míg az ének

magát mind feljebb csavarva, mint lobogó fehér fák-

lya,

mint egy tűzcsóvás úrhajó, mint egy földig-szárnnyu

angyal,

/bennem azért képzeletben két csámpás mezitláb-talp-

pal/

elzugott, suhogott, dörgött, mint egy szép cső kukorica,

pattogott ki csutkáján sok fodor-szép virágos magva,
hogy az egész Magyarország elfért boldogan alatta,
s mint az izmos hópihéket, kevergette úgy az ének
maga körül a holtakat, sistergő sok tiszta lélek
sodródott az úrhajóval, mint a csillagocska-lángok,
halva született kisfiuk, elsőáldozó kislányok,
s férjek, kiket ló megrugott, tó ölt, szálfá hátbavá-
gott,

szekér kiket elragadott, asszony kiket kitagadott,
amikor a dulás után reszketegen, mint az árnyak
visszajöttek, botorkáltak, szalmán, hátul meg is
háltak,

pocok ült az asztaluknál, s hiába, hogy a levestál
rájuk bukkant, bukta huppant, barackleve ki is csur-
rant,
volt asszonyuk a tűzhelynél forgolódott, meg se muk-
kant,

ott repültek, sziporkáztak, mint egy csillagzó vi-
rághad,

piros pendelyes magzatok, édesapát sose láttak,
mellettük, mint sugár-orkán, zöldes-szürkés arcu
szüzek,

menyasszonynak öltözöttek, ujjaikra gyöngyöt fűztek,
hustalan szájon huhogva, az orgona-sipok odva
rájuk ismert, s ott szálltak mind, keveregve, kava-
rogva.

Ó, bennem a csipkedő kedv, huncutkodás, nyelves sza-
vak

ize elforrt, elpárolgott, új árama is elapadt,
álltam ott és énekeltem, föl szállva az orgonával,
ezer csövön kisüvítő dallamával, tüzlángjával,
keringve a falu felett, érintve a messzi hegyet,
s a halottak édes arca, foszló hus mágneshatalma,
éreztem, hogy magába szív, mint légüres ürkatlanba,
lehelleteket keverve, dallamokat elkavarva,
mint lángot, feljebb tekerve, mint a hust hussal ta-
karva,
s szélllel, homokkal keverve, s mint az idők terjedel-
me,
vitt az ének, sirt és zugott, emelkedett egyre fel-
jebb.

Aki vagyok, aki voltam, magamat belédaloltam,
élve-halva éltem-holtam, éltem-haltom éltén-holtan
egészen a születésig és a megsemmisülésig,
zokogásig, nevetésig, hallgatásig, tüzig, késig,
kifosztva és becsapottan, aki vagyok, aki voltam,

kilökte a tavaszokból, hogy amikor hangszóró szólt,
nem tudtam még, mit takar el, csak azt tudtam dalolni
kell,
zászlók alatt, képek alatt, kalapács és sarló alatt
s kiállítva, hogy szavaljak, öntudatból példát adjak,
hogy ne azt lássák, ami van, hanem tiszta szemem-sza-
vam,
hogy azt higgyem, okos vagyok, mert a vers tapsot a-
ratott,
mondták, hogy a jövő vagyok ... GYEREKEK VOLTAK A NA-
GYOK,
s nagyok voltak a gyerekek, s szép volt, nem baj, ha
bereked
torkod, te csak énekeljed, szavald, ordítsd, egyre
feljebb
fokozva a szavak lángját, világíts, akár a lámpák,
mint az ivfény, mint a villany, homlokodon idevillan
igazunk, hogy megmaradjon, ékes, tiszta gyerekhan-
gon...
... az a dal, hogy lángra kapott, előntötték genny-
patakok!
Rátok száradt ősz, tél sara, vörösnyakkendő s tava-
szok...
Igy a korán becsapottak keveregnek, forgolódnak,

Nyilas Misiknek, nemecsek ernőknek és Gavroche-oknak
vágják, irtják nagy kaszákkal a világűrt a halottak,
s száll a dal, már nem a templom, hanem fenn a zöldes

dombon,

Doberdó és Don-kanyar és mind, ki elesett a fronton,
elzug, söpör, szikrát okád, körülzengi az orgonát,
tüzet lövellő rakéta, micsoda gyászkomoly csodák,

fehér fogsoron kacagó gyöngyök, lábszárcsont-Bach-

fugák,

milyen fénylő kavicspartok, szentélyoszlopok, robaj-

lók,

milyen lángok, milyen fémek, dallamosan összehajlók!

IV.

Misi, lehet, hogy beton, rögök, fű és jég alól

zsoldos breton, török hűség dalol,

de nyelvét nem értem.

Versben, magyarul vagyok tettenérten.

Tűz nélkül, azt hiszem, kés vagyok, s mert félek,

hogy valami más helyett lehet, hogy eltakar az ének

valami mást - a hallgatások versét?

S ki zsoldosul, ki bretonul, ki törökül dalol,

az milyen végtelenség?

Fuldokolva kutatom,
lehántom arcomról a hust,
de előbb még le kell durnom róla a ráfogott maszkokat,
amiket megmondanak nekem a félelmeim.
A félelmeim összeállnak bennem, mint a felhők
a sugaras mezők fölött, amikor minden csupa béke,
kotlik a nap, rendezgeti fészket, az asztagokat,
de én meglátom a szerelem szemében az ijedtséget,
azt, hogy kinjában ide-odacsapódik, kurvát játszik, az
is lesz,
próbáltam neki kis szótárat csinálni, értelmezze magát,
ő meg kányákkal perelt, arcába lisztet
fujt a tenyeréből, kedveltem őt bohóc-arcaiért,
nagyon féltettem.
A kertjét rendezgette, levelet írt, hogy mimindent ül-
tetett,
egy kukoricaföldön kefélt meg, utána mindig rajzolt
nekem
a leveleiben stilizált kukoricaszárat,
s amikor jött az ősz, már csak a színházi szezon ér-
dekelte,
a babot is más szedte le abban a kertben...
Igaz, hogy remegő inaiba, mint varsába a nagyfejű
hal

az én férfitestem bonyolódott bele elsőként, hát tud-
tam, hogy fél,
mert mi okozhatja azt más, hogy félbe hagyja dolgait,
tudtam, hogy fél,
hogyan az értelmezési tartományokon keresztül vág át,
mint egy átló,
mozgásáról pontos képet közöl, mint repülés, mondja
az adatokat,
de végül egyikhez sem tartozik, az ismereteket így ki-
merítve
ő maga csak egy mozgó pont lesz, multidót gyárt, ki-
vül megy...
s hogy hívni nem tudtam, hát terelni próbáltam,
nem őrizte meg őt a velem szemben jövő másik pásztor
sem...
és én azóta értem, hogy van, aki a világ minden me-
legét
azonnal magára akarja venni,
szegény.
Talán attól fél, hogy nem enged neki az élet elégsé-
ges időt
bolondozni is, fölösleges dolgot is csinálni, nemtö-
rődömnek is,
meg komolytalannak is lenni?

Igy lehet?

Talán attól fél, hogy itt minden eleve elrendelt kereteken belül

tud csak életképes lenni, és ő nem tűrheti a kereteket? Nem tudom, hogyan lehet.

Kedves rendetlenje a teremtésnek azért, meghalást játszik,

de mindig megmentjük, és eddig még nem unt rá.

Azt hiszem, ezért játssza mindig a saját halálát.

S tudhatod, hogy én lennék a legény, aki éjszaka a
a sirra a keresztet
vissza merte vinni, s letűzte nadrágja szarát, nem
haltam bele.

De nemcsak a halottak tartanak itt engem, hanem ő is. Gondoltam, jó volna elfélni a félelmeket, hogy ne legyen félelem,

s majd a bátorság is kisarjad, erőre kap, felnő, talán véletlenül.

Ősember-vallással áldott, tüzem volt, /magára hagyva
is/ a szerelem,

nem táplálja vas, a vas a tüztől várja, hogy más, hogy szerszám legyen.

És tudom, hogy a halottak is meghalnak, elszáradt fák,
tüzem

éltetik, szolgálnak, valamit, ami több is, mint hogy
csak nekem
legyen jó. De formál engem is. Végleges arcot nem önt
ki ez sem,
csak a zsibongást, a játék ingereit, egy karcos, for-
ró lendületben.
Az idegen fájdalmaikat is, bár én nem élhetem át azt,
ahogyan lettem,
nem tudhatom az anyai rész kinjait. Én csak megszü-
lettem.
Esőcseppekkel sulyos nyirfa, fűzfa, rettenetesboldog
szédületben,
mindenre, ami kell, ami lenne. /Még mindig, mindig
készületlen?/
Visszaomlik minden. A sejtek izgalomával bomlik föl
gyerekkoromban,
érzékenyebb formákat készít, kutatgatja, mire való
voltam,
a közös ének melegén vezetget, lehelletekkel táplál,
a kinagyított atom modellje elé visz, sístergő sza-
bad elektronokkal
mutatja a vonzás szélső határait, ahonnan már csak a
zuhanás van,

e körözött bünözőként kiplakátolható létezés változó
arcait,
az embert, aki végső pillanatában rögt markol, nem
enged,
a szerelem forró bozontjába dugná arcát, hogy újra
szülessen meg,
különben már második tettét az önigazolások legyűrt
szégyene
lengi körül, mondván, hogy úgy volt jó, ahogyan tet-
tem,
s jó volt, mert úgy volt, s vagyok - ám az izmosodó
rettenetben
magára marad, éjszakánként meghal, idegzete rendü-
letlen
programokkal viasszasodorja helyükre, elrendezi az
agy töltéseit,
és mindig és mindig és mindig az okos reggelekbe me-
nekit,
itt áll előtte a történet, épülő tegnapi falaival,
szerelmeit, önmagát belé falazza, de minden újabb
lélegzetével kihál
valami, ami jó lett volna még, mint megmenteni való
ritka vad,
amink van, azt őrizni ezerszer izgalmasabb,

s bár leírható, modellálható, és utánoszható és előhiv-
ható,
van bennünk valami, amit nem istennek mondok, de min-
denható.
A történeten belül lenni és a jó történeten lenni be-
lül,
miért csak külön-külön lehet, az öntudatlanul teljes
lendületü
ifjúság után milyen szabály ez, hinni, elhitetni ma-
gamat,
fűből, bogárból, törött mosolyból építeni a szavak
hüségese seregletével egy újra és újra ellenőrzendő
történetet,
amelyik mindennapi létezést ad, amelyik másként nem
lehet,
csak ha tudom, hogy nincsen vége akkor sem, ha nekem
elvégeztetett.

Utóirat:

Misi, a bicskám becsukott arccal alszik, mint a mada-
rak,

fejét szárnya alá dugta, pipámat szivom: tűz, kés,

elmeséltelek.

Okos jószágok, melengessétek a markomat,

barátságra, közös falatozásra, bicska, nyilj ki, ha

Misit látod,

törleszkedj markához, ismerd meg, mint kutya az első

gazdáját,

vagy ha mégis cinkének akar látni, bökdösse meg ve-

led a kézfejem.

Ével Keszelyi

Kéziratként.

Készült Konczek József szerzői estjére.

Kiad.: Balassi Bálint Nógrád Megyei Könyvtár

Fel. kiad.: Kojnok Nándor igazgató

Készült: BBMK. rota 250 példány. .89./1986.

ISBN 963 01 7770 6

5460

